

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ความหลากหลายทางพันธุกรรม และความสัมพันธ์ทางไฟโลเจเนติกของไซยาโนแบคทีเรียในน้ำพุร้อน		
ผู้เขียน	นายประพันธ์ ไตรยสุทธิ		
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ชีววิทยา)		
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.ปานมุก	วัชรปิยะ โสภณ	ประธานกรรมการ
	รองศาสตราจารย์ ดร.ยุวดี	พีรพรพิศาล	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาความหลากหลายทางพันธุกรรม และความสัมพันธ์ทางไฟโลเจเนติกจากลำดับเบสของยีน 16S ribosomal RNA (16S rDNA) ลำดับเบสของดีเอ็นเอบริเวณ 16S-23S internal transcribed spacer (16S-23S ITS) และ intergenic spacer (PC-IGS) ของไฟโคไซยานินโอเปอรอนจากไซยาโนแบคทีเรียในน้ำพุร้อนจำนวน 11 สายพันธุ์ ได้แก่ *Synechococcus* sp. SK70, *Synechococcus* sp. SK50, *Synechococcus* sp. PD55, *Phormidium* sp. SK45, *Phormidium* sp. PD40, *Phormidium* sp. PR40, *Scytonema* sp. TP40, *Scytonema* sp. TP40-1, *Leptolyngbya* sp. PR40, *Chroococcidiopsis* sp. PR45 และ *Oscillatoria* sp. KC45 พบว่าไซยาโนแบคทีเรียในน้ำพุร้อนในประเทศไทย มีความหลากหลายทางพันธุกรรมแตกต่างจากไซยาโนแบคทีเรียที่พบจากแหล่งอื่นๆ โดยเมื่อเปรียบเทียบจากลำดับเบสของ 16S rDNA ที่ได้กับฐานข้อมูลใน Genbank พบว่ามีเพียง *Synechococcus* spp. ที่เหมือนกับลำดับเบสในฐานข้อมูลสูงสุดที่ 98-99% ในขณะที่ยีนส์อื่นมีความเหมือนกับข้อมูลใน Genbank ระหว่าง 83-96% ในส่วนของการศึกษาความสัมพันธ์ทางไฟโลเจเนติกจากลำดับเบสของดีเอ็นเอพบว่า แผนภูมิต้นไม้ไม่แสดงความสัมพันธ์ทางไฟโลเจเนติก (Phylogenetic tree) ของยีน 16S rRNA และ PC-IGS มีความสอดคล้องกับการจัดกลุ่มตามลักษณะทางสัณฐานวิทยา ส่วนแผนภูมิที่ได้จากลำดับเบสของ 16S-23S ITS แสดงความสัมพันธ์ของกลุ่มยังไม่ชัดเจนเนื่องจากเป็นบริเวณที่มีความผันแปรสูง และมีแนวโน้มที่จะมีความเหมาะสมกับไซยาโนแบคทีเรียที่อยู่ในยีนส์เดียวกัน

Thesis Title Genetic Diversity and Phylogenetic Relationship of Hot Spring Cyanobacteria

Author Mr. Prapun Triyasut

Degree Master of Science (Biology)

Thesis Advisory Committee

Lecturer Dr. Panmuk Vacharapiyasophon Chairperson

Associate Professor Dr. Yuwadee Peerapornpisal Member

Abstract

The study of genetic diversity and phylogenetic relationship of 16S ribosomal RNA (16S rDNA), 16S-23S internal transcribed spacer (16S-23S ITS) and intergenic spacer of phycocyanin operon (PC-IGS) from 11 hot spring cyanobacteria strains: *Synechococcus* sp. SK70, *Synechococcus* sp. SK50, *Synechococcus* sp. PD55, *Phormidium* sp. SK45, *Phormidium* sp. PD40, *Phormidium* sp. PR40, *Scytonema* sp. TP40, *Scytonema* sp. TP40-1, *Leptolyngbya* sp. PR40, *Chroococcidiopsis* sp. PR45 and *Oscillatoria* sp. KC45. It was found that, the genetic of Thai hot spring cyanobacteria differs from cyanobacteria from other sources. The comparison of 16S rDNA sequences with Genbank showed only *Synechococcus* spp. to have high similarities, 98-99% to the database. While other genus showed similarity ranging between 83-96%. Phylogenetic relationship study showed that the phylogenetic tree of 16S rDNA and PC-IGS related with the morphological classification. On the other hand, the tree from 16S-23S ITS showed an unclear grouping because this region has high degree of variation. This marker may be suitable to classify cyanobacteria within the same genera.